

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету філології, психології
та педагогіки
к.пед.н., доцент

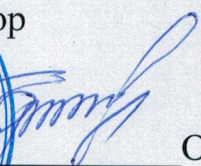
ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
ректор

 Анна АГЕЙЧЕВА

31.03. 2025 р.

 Олена ФІЛОНІЧ

31.03 2025 р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

спеціальність В11 «Філологія»
спеціалізація В11.041 – германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
ступінь вищої освіти **Магістр**

Програму затверджено на засіданні Вченої ради факультету філології,
психології та педагогіки

Протокол № 9 від «20» 03 2025 р.

ПОЛТАВА 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Система вищої освіти України перебуває на етапі активного реформування, що зумовлює необхідність упровадження сучасних підходів до підготовки та відбору висококваліфікованих фахівців, здатних відповідати викликам глобалізованого світу. У цьому контексті особливої актуальності набуває вдосконалення механізмів вступу до магістратури, що передбачає не лише перевірку базових знань, а й оцінювання аналітичного мислення, комунікативної компетентності та здатності до міждисциплінарної інтеграції. Проведення фахового вступного випробування є важливим етапом у забезпеченні якості підготовки майбутніх фахівців, оскільки воно дозволяє об'єктивно оцінити рівень готовності вступників до навчання за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня. Такий підхід сприяє формуванню висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно діяти в умовах сучасного мультикультурного і професійно динамічного середовища.

Програма фахового вступного випробування складена відповідно до галузевого стандарту вищої освіти України «Засоби діагностики якості вищої освіти бакалавра».

Фахове вступне випробування проводять на підставі оцінювання рівня професійних знань, умінь і навичок випускників, передбачених ГСВО МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра», з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики (складання комплексного кваліфікаційного державного екзамену).

Метою фахового вступного випробування є перевірка та оцінювання теоретичної і практичної підготовки бакалавра, встановлення рівня його знань з основних фахових дисциплін, їх відповідності вимогам стандарту якості освіти, положенням про ступеневу освіту, навчальним планам і програмам підготовки фахівців.

Вступник повинен продемонструвати фундаментальні та професійно-орієнтовані знання та уміння щодо узагальненого об'єкта і здатність вирішувати типові професійні завдання, передбачені для відповідного рівня.

Вищу освіту за спеціальністю В11 «Філологія» другого (магістерського) рівня здобувають особи, які отримали освітню кваліфікацію «Бакалавр філології за спеціалізацією В11.041 – германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» або іншу кваліфікацію та успішно здали фахове вступне випробування.

Для забезпечення ефективності реалізації завдань освітньої та професійної підготовки, що визначені в освітньо-професійній програмі «Галузевий переклад: англійська мова, німецька мова» другого (магістерського) рівня вищої освіти, при підборі абітурієнтів, що мають кваліфікацію бакалавра з іншої галузі знань, ставляться вимоги щодо їх здібностей і підготовленості у вигляді системи знань, умінь і навичок,

визначених освітньо-професійною програмою «Галузевий переклад: англійська мова, німецька мова» базової вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зі спеціальності В11 «Філологія» спеціалізації В11.041 – германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Програма включає перелік основних тем, проблем і питань, які необхідно вивчити для складання фахового вступного випробування зі спеціальності В11 «Філологія» спеціалізації В11.041 – германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Організація та проведення фахового вступного випробування здійснюється відповідно до порядку визначеного у Положенні про приймальну комісію Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2019 р. Фахове вступне випробування зі спеціальності В11 «Філологія» спеціалізації В11.041 – германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, проводиться Екзаменаційною комісією, яка затверджується наказом ректора Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», на підставі програми, затвердженої на засіданні приймальної комісії.

Склад фахової екзаменаційної комісії визначається з урахуванням специфіки спеціальності. В роботі екзаменаційної комісії беруть участь спеціалісти і провідні викладачі з дисциплін, що включені до складу екзамену.

Фахове вступне випробування проходить у приміщенні Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» і триває протягом однієї астрономічної години (60 хвилин).

Іспит проводиться шляхом виконання та подальшого оцінювання комплексного кваліфікаційного завдання.

Етапи та зміст фахового вступного випробування: фахове вступне випробування складається з тестової перевірки знань вступників.

Проведення фахового випробування зі спеціальності В11 «Філологія» спеціалізації В11.041 – германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська ґрунтується на наступних принципах:

- уніфікація методики та умов проведення екзамену;
- забезпечення інформаційної та психологічної підготовки студентів до екзамену;
- зв'язок внутрішньовузівського контролю з галузевою системою атестації та ліцензування фахівців;
- дотримання вимог секретності при використанні чи зберіганні матеріалів діагностики.

Форма фахового вступного випробування: Екзаменаційний білет складається з 40 тестових завдань закритого типу. Зразок тестового білета подано в Додатку А. Для кожного тестового завдання запропоновано три

варіанти відповідей, з яких лише один варіант є правильним. За правильну відповідь вступник отримує 3,5 бали, за не правильну – 0 балів. Мінімальна кількість балів за фахове вступне випробування не може бути нижчим за 100 балів (10 правильних відповідей). Зміст тестових завдань відповідає освітньо-професійній програмі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В11 «Філологія». Кількість тестових завдань з відповідної дисципліни визначається в залежності від кількості відведених годин на її вивчення. Загальна кількість тестових завдань складає 40, з яких 20 сформульовані українською мовою, 10 – англійською та 10 – німецькою.

Протягом однієї астрономічної години здійснюється тестування з використанням стандартних білетів. Кожний абітурієнт вносить до бланка для відповідей свої реквізити й упродовж 60 хвилин відповідає на тестові завдання.

Результати фахового вступного випробування: результати фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. Заліковим вважається результат, що відповідає від 35 до 140 тестових балів, які після переведення відповідають 100 і більше балам за шкалою 100–200.

Переведення тестових балів здійснюється відповідно до Таблиці переведення результатів предметних тестів ЄФВВ для вступу на здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7, затвердженої МОН України. (Додаток Б).

Допуск до участі у фаховому вступному випробуванні здійснюється за наявності:

Аркуша результатів вступних випробувань;

Паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу).

Під час проведення вступного фахового вступного випробування не допускається: користування допоміжними електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відстороняється від участі у випробуваннях, про що складається акт. Вступники, які не з'явилися на фахове вступне випробування без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі в конкурсі не допускаються.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Тестова перевірка знань охоплює такі дисципліни:

- Вступ до фаху (перекладознавство)
- Теорія перекладу
- Усний і письмовий двосторонній переклад текстів різних жанрів
- Проблеми перекладу науково-технічної літератури

- Компаративна лінгвістика (граматика, лексикологія, стилістика)
- Граматичні особливості перекладу з німецької мови.

Вступ до фаху (перекладознавство)

Суспільно-політичне значення перекладу. Лінгвістична теорія перекладу (ЛТП): загальні засади. Історичні передумови формування ЛТП. Поняття «переклад» та рівні його реалізації. Види перекладу.

Адекватність та еквівалентність у перекладознавстві, міра їх співвідношення. Типи перекладацької еквівалентності.

Ієрархічна стратифікація мовних одиниць та їх використання при перекладі. Перекладність і неперекладність мовних одиниць. Способи відтворення значень мовних одиниць.

Перекладацькі трансформації: трансформації, засновані на імітації форми слова або словосполучення вихідної мови (транскрипція, транслітерація, калькування); трансформації, засновані на заміні одиниці вихідної мови оказіональним еквівалентом (лексичні трансформації: генералізація, конкретизація, модуляція (смисловий розвиток) значення слова; граматичні трансформації (морфологічні та синтаксичні заміни); лексико-граматичні трансформації: описовий переклад (експлікація), антонімічний переклад (формальна негативація / позитивація), компенсація (втрат при перекладі).

Лексичні проблеми перекладу: переклад інтернаціональної та псевдоінтернаціональної лексики; переклад слів-реалій; переклад неологізмів та політкоректної лексики.

Граматичні проблеми перекладу: труднощі перекладу, зумовлені морфологічними особливостями мови, що вивчається (особливості передачі англійських артиклів українською мовою; особливості передачі значень морфологічних категорій англійського іменника; особливості перекладу займенників; особливості перекладу прийменників і сполучників); труднощі перекладу, обумовлені синтаксичними особливостями мови, що вивчається (види емпатичних та предикативних конструкцій і способи їх перекладу).

Теорія перекладу

Загальні проблеми теорії перекладу. Історія формування перекладознавчої думки у світі та в Україні.

Одиниця перекладу. Рівні перекладу. Перекладацькі відповідності: постійні, варіативні, оказіональні (контекстуальні заміни). Види контексту.

Способи перекладу безеквівалентної лексики (перекладацьке транскрибування та транслітерування, змішане транскодування, адаптивне транскодування), описовий переклад, калькування, переклад за допомогою функціонального аналогу.

Особливості перекладу власних назв різних видів.

Переклад фразеологічних одиниць: лексичні фразеологізми, компаративні фразеологізми, предикативні фразеологізми.

Граматичні трансформації при перекладі: заміна частини мови, заміна члена речення, зміна структури речення.

Усний і письмовий двосторонній переклад текстів різних жанрів

Основні види і форми перекладу. Загальні вимоги до адекватного перекладу та його оформлення. Правила повного письмового перекладу. Реферативний переклад. Анотаційний переклад. Консультативний переклад та переклад типу «експрес-інформація».

Особливості наукових та технічних текстів. Види технічної літератури. **Способи підвищення лексико-граматичної компактності речень та лаконічності висловлювання.** Невідповідність українського та англійського речень за кількістю мовних одиниць за умови ідентичного значення висловлювання.

Трансформації, необхідні для перетворення групи слів, що складається із трьох, чотирьох, п'яти і більше компонентів в українській мові на більш компактні групи із двох-трьох компонентів у англійському варіанті тексту. Способи скорочення кількості повторів прийменника *of* у випадках вираження родового відмінку, визначення означуваного слова та його атрибутів (означень).

Робота з термінологією під час перекладу науково-технічних публікацій. Поняття «термін» і «термінологія», класифікація термінів. Лінгвістичні проблеми перекладу англійської термінології.

Приклади оформлення професійної документації з нафтогазової справи. Способи перекладу контрактів на проведення геолого-розвідувальних робіт, розробку нафтових та газових родовищ, купівлю-продаж нафтогазової продукції. Переклад експертних висновків про поточний стан та цінність певного родовища чи свердловини.

Грамматичні особливості застосування термінів латинського та давньогрецького походження (зокрема утворення множини іменників). Стиль викладення інформації у текстах медичної та біологічної спрямованості. Порівняння української та британської системи вимірів. Слова-епоніми у медичній практиці, їх значення та способи перекладу.

Стилістичні та термінологічні особливості юридичних текстів. Особливості юридичної мови. Вживання юридичних термінів, які збігаються зі словами природної мови (наприклад, «термінологізованих слів»). Вживання «невизначених виразів». Вживання архаїзмів. «Компактний стиль» (складні номінальні групи, пасивні конструкції, заплутані синтаксичні конструкції і складнопідрядні речення, що «не проглядаються» тощо). Види особистих документів, що перекладаються (паспорт, диплом про вищу освіту тощо) та ділової документації (переклад угод і контрактів тощо).

Актуальні проблеми перекладу газетно-інформаційних повідомлень. Характерні риси англійської преси: розмовно-фамільярний характер певного числа матеріалів. Емоційне забарвлення шляхом вживання жаргонізмів, перифраз. Офіційність титулів та звернень. Специфічність газетних заголовків. Лексичні особливості газетно-інформаційних матеріалів.

Розпізнавання індивідуального стилю автора у художньому дискурсі. Підбір варіантів адекватної манери перекладу, що максимально наближається до авторської; трансформації та заміни найбільш проблемних щодо адекватності перекладу уривків тексту. Особливості лексики та стилю у відповідності до епохи написання певного твору.

Проблеми перекладу науково-технічної літератури

Лексичні, граматичні та стилістичні особливості англійських та українських науково-технічних текстів: зіставний аспект.

Особливості передачі термінологічних одиниць при перекладі науково-технічної літератури: вживання однозначних словникових відповідників та вибір варіантного відповідника; застосування перекладацьких трансформацій (транскодування, контекстуальна заміна (конкретизація, генералізація та модуляція (смисловий розвиток або смислова диференціація) значення слова), формальна позитивація/негативація; описовий переклад (експлікація), додавання слова, вилучення слова, заміна слова однієї частини мови словом іншої частини мови, перестановка слів.

Переклад префіксальних та суфіксальних термінів: терміни з префіксами *after-, co-, counter- dis-, ex-, extra-, mis-, non-, over-, poly-, post-, self-, sub-, un-*; терміни з напівпрефіксами *all-, cross-, multi-*; терміни з суфіксами *-er/-or, -ism, -less, -like, -ologist*; терміни з напівсуфіксами *-free, -worthy*.

Переклад складних термінів. Порядок перекладу складних термінів. Сполучуваність компонентів у терміні та переклад. Терміни моделі N1 + N2. Переклад багаточленних атрибутивних словосполучень: терміни моделі (N + Part. I) + N; терміни моделі (N + Part. II) + N; терміни моделі (Adj. + Part. I) + N; терміни моделі (Adj. + Part. II) + N; терміни моделі (Num. + Part. II) + N. Складні терміни з антропонімами.

Передача термінів-реалій, власних назв та аббревіатур, ініціалів імен і умовних позначок при перекладі (назви навчальних закладів, факультетів, кафедр, лабораторій; назви наукових та технічних установ, підприємств; назви журналів, книг і заголовки статей; фірмові назви та антропоніми; аббревіатурні скорочення, ініціали імен, умовні позначки).

Особливості застосування пермутації (перестановки), субституції (заміни), додавання, вилучення та комплексної перекладацької трансформації. Особливості перекладу предикативних конструкцій (суб'єктно-предикативний інфінітивний зворот, об'єктно-предикативний інфінітивний зворот, об'єктно-предикативний дієприкметниковий зворот).

Компаративна лінгвістика (граматика, лексикологія, стилістика)

Порівняльна граматика англійської і української мов

Typology of the morphological systems of English and Ukrainian. Isomorphisms and allomorphisms in the morphemic structure of English and Ukrainian words. Typology of the parts of speech in the contrasted languages. Typological characteristics of notional and functional words.

Typological features of the Noun as a part of speech in English and

Ukrainian. Common nouns and proper names. Noun-forming suffixes (productive and unproductive agent suffixes, diminutive and augmentative suffixes, international suffixes and nationally specific suffixes). Morphological categories of the Noun in the contrasted languages.

Typological features of the Verb as a part of speech in English and Ukrainian. Classes of Verbs in English vs. Ukrainian. Morphological Classes of the Ukrainian Verbs. Ways of Expressing Morphological Categories of the English and Ukrainian Verb (Person, Number, Tense, Aspect, Voice, Mood). A peculiar feature of passive constructions in English is their much more frequent use than in Ukrainian. Typology of the Non-Finite Forms of the Verb (Verbals).

Typology of the Adjective in English and Ukrainian. Isomorphic classes of adjectives and allomorphic classes of adjectives. Structural types of adjectives. Degrees of comparison of adjectives in English and Ukrainian.

Typological Characteristics of the Pronoun in English and Ukrainian. Classes of pronouns in English and Ukrainian. Isomorphic and allomorphic features of pronouns in English and Ukrainian.

Порівняльна лексикологія та стилістика англійської і української мов

Contrastive Lexicology as a branch of Contrastive Linguistics. Introduction. Fundamentals.

Lexicology as a branch of linguistic science and its basic notions. The connection of Lexicology with other branches of linguistics. Methods of investigation in Contrastive Lexicology.

Characteristics of the word as the basic unit of the language. Motivation as a language universal. Correlation of phonetic, morphological and semantic types of motivation in the lexical units of English and Ukrainian.

A Word and its meaning. Change of meaning in the English and Ukrainian languages. The semantic structure of English and Ukrainian words. Semantic change in English and Ukrainian. The socio-linguistic classification of semantic change. The psychological classification of semantic change. The logical classification of semantic change.

Meaning relations in paradigmatics. Semantic classifications of words. Semantic fields and lexico-semantic groups. Hyponymy. Synonymy. Classification of synonyms viewed synchronically. Synonymy viewed diachronically. The sources of synonymy. Antonyms.

Polysemy and homonymy as language universals. Polysemy viewed synchronically. Polysemy viewed diachronically. Homonyms. Classification and sources of homonyms.

General Notes on Style and Stylistics. The main categories of Stylistics. Expressive means and stylistic devices. Methods of stylistic analysis.

Граматичні особливості перекладу з німецької мови

Особливості перекладу часових форм німецького дієслова українською мовою. Способи передачі Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt та Futur I/II; вплив контексту.

Модальні дієслова: вживання та переклад українською мовою. Значення, функції та варіанти перекладу; модальність як граматико-семантична категорія.

Утворення, використання та особливості перекладу пасивних форм німецького дієслова. Vorgangspassiv, Zustandspassiv, Ersatzformen, пасив у дійсному та умовному способі. Переклад форм пасивного стану з модальним дієсловом у підрядному реченні. Комбінування пасиву й модальності; особливості структурування українського речення.

Основні способи перекладу конструкцій з Konjunktiv I/II українською мовою. Засоби передачі невизначеності, непрямой мови, умовності та потенційності. Переклад прямих і непрямих мовних конструкцій: Вживання Konjunktiv у мові джерела та засоби відтворення в українській мові.

Принципи передачі українською мовою складних речень німецької мови. Реконструкція складнопідрядних конструкцій; адаптація порядку слів. Синтаксичні трансформації при перекладі з німецької мови: Перестановка членів речення, перебудова структури, скорочення або розширення речення.

Лексико-семантичні труднощі перекладу: багатозначність, синонімія, омонімія; міжмовні відповідники.

Трансформації в перекладі сталих виразів і ідіом: адекватність, еквівалентність, збереження образності та культурного контексту.

Стилістичні аспекти перекладу: відтворення стилістичної маркованості, мовної норми, прагматичної функції висловлювання.

Властивості часток у німецькій мові та особливості їх перекладу українською мовою. Функціональне навантаження часток (z. B. doch, ja, denn та ін.) та варіанти їх відтворення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Вступ до фаху (перекладознавство)

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства: навч. посібник для вузів. Вінниця : Нова книга, 2008. 512 с.
2. Мацегора І. Л. Вступ до перекладознавства: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньо-професійної програми «Слов'янський переклад та міжкультурні комунікації». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 97 с.
3. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с.
4. Методичні вказівки до практичних занять із дисципліни «Вступ до фаху (перекладознавство)» для студентів 1 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша –

- англійська» (освітня програма «Галузевий переклад: англійська мова, німецька мова»). – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021 рік. – 34 с.
5. Воробйова О. С., Алексєєва А. Політкоректна лексика англійської мови у лінгвокультурному та перекладознавчому вимірах. Тези 74-ої наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету. Том 1. С. 213–214 (25 квітня – 21 травня 2022 р., Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»).
  6. Пешкова Т., Воробйова О. Комунікативні стратегії у німецькомовних галузевих текстах та їх перекладі. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту імені Івана Франка. Дрогобич: Гельветика, 2022. Вип. 56. Том 4. С. 207–212.
  7. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. : пер. з англ. / за ред.: Івз Гамбієра та Люка ван Дорслара; за заг. ред.: О.А. Кальниченко та Л.М. Черноватого. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 560 с. (Серія UTTU Series).

Теорія перекладу

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства: навч. посібник для вузів. Вінниця : Нова книга, 2008. 512 с.
2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
3. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: навч. посібник К. : Юніверс, 2003. 275 с.
4. Батіна І. А. Теорія і практика перекладу: навч. посібник для студентів відділення міжнародного права. К., 2011. 96 с.
5. Кальниченко О. А. Теорія перекладу. Харків : Вид-во НУА, 2017. Ч. 1. 64 с.
6. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
7. Kushnirova T. V., Pavelieva A. K. The History of Translation. Guidance manual on the discipline “The History of Translation” for the students of the specialty 035 “Philology”. Poltava : National University Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic, 2020. 107 p.

Усний і письмовий двосторонній переклад текстів різних жанрів

1. Володіна Т. С., Рудківський О. П. Загальна теорія перекладу для першого (бакалаврського) рівня. Навч.-метод. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2017. 296 с.

2. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних заходів. Вінниця: Нова книга, 2005. 224 с.
3. Гургула О. Б, Мельник В. Д. Тексти науково-технічного стилю у перекладацькому аспекті. 2019. 310 с.
4. Карабан В. І. Мейс Дж. Переклад з української на англійську мову. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2003. 608 с.
5. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2002. 564 с.
6. Bolotnikova A., Chernyshov V., Talovyria H. Peculiarities of English-Ukrainian official business style texts translation. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 41. Том 1. С. 94–98.
7. Zornytskyi, A. (2022). "...of my former friend and companion": переклад і редагування художнього тексту на тлі змінності мовного узусу. *Львівський філологічний часопис*, (11), 93-97. Retrieved із <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/philology/article/view/2415>

Проблеми перекладу науково-технічної літератури

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми [Текст]: [посібник-довідник] (рек. МОН). Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.
2. Переклад англійської технічної літератури / за редакцією Л. М. Черноватого і В. І. Карабана. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2006. 296 с.
3. Корунець І. В. Теорія та практика перекладу (аспектний переклад): підручник / І. В. Корунець, О. І. Терех. Вінниця : Нова книга, 2000. 446 с.
4. Коваленко А. Загальний курс науково-технічного перекладу / А. Коваленко. К.: Фірма "Інкос", 2002. 317 с.
5. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад [Текст]: навч. посібник (рек. МОН) / Л. П. Білозерська, Н. В. Возненко, С. В. Радецька. Вінниця : Нова книга, 2010. 232 с.
6. Воробйова О. С., Лазебник А. Ю. Атрибутивні термінологічні групи: структура і переклад. *Тези 73-ої наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів*. Том 1. С. 274–276 (21 квітня – 13 травня 2021 р., Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»).

7. Воробйова О. С., Слюсаренко М. М. Особливості перекладу англійською мовою наукової статті у сфері юриспруденції // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2021. Випуск 48. Т. 4. С. 37–40.

Компаративна лінгвістика (граматика, лексикологія, стилістика)

Порівняльна граматики англійської і української мов

1. Порівняльна типологія англійської та української мов: навч. посібник. Вінниця; «Нова книга», 2003. 464 с.
2. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства: підручник. К.: Видавничий центр Академія, 2006. 424 с.
3. Левицький А. Е. Порівняльна граматики англійської та української мов: навч. посібник. К. : «Освіта України», 2007. 138 с.
4. Євтушенко Н. І. Порівняльна граматики англійської та української мов: другорядні члени речення : навч. посібник : в 2 ч. Ч. 2 / Н. І. Євтушенко. Маріуполь : ГВУЗ "ПДТУ", 2020. 235 с.
5. Воробйова О. С., Frau Dr. Elena Karasenko. Полісемія англійських фразових дієслів. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. 2019. № 5.1 (69.1). С. 59–62.

Порівняльна лексикологія та стилістика англійської і української мов

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Посібник для перекладацьких відділень вузів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. 160 с.
2. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: Конспект лекцій, ступінь бакалавр / Міністерство освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. іноземної філології, українознавства та соціально-правових дисциплін; І. Ю. Сіняговська. Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2019. 149 с.
3. Kukharensko V. A. A Book of Practice in Stylistics. Вінниця : «Нова книга», 2003. 160 p.
4. Kveseleovich D.I., Sasina V.P. Modern English Lexicology in Practice. Вінниця : Nova Knyha, 2003. 156 p.
5. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Порівняльна стилістика англійської та української мови» [Текст] : для студ. спец. 035 «Філологія», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. іноземної філології та перекладу; І. Ю. Сіняговська. Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2018. 66 с.
6. Воробйова О. С. Методичні вказівки до практичних занять із дисципліни «Компаративна лінгвістика (граматика, лексикологія, стилістика)» для студентів 3 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.041

«Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» (освітня програма «Галузевий переклад: англійська мова, німецька мова»). – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021 рік. – 53 с.

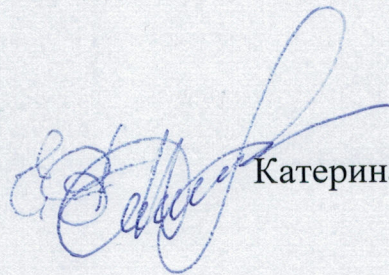
7. Воробйова О., Лазебник А. Телескопічні неологізми сучасної англійської мови: структура і семантика. *Лінгвістичні студії Linguistic Studies*. Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця: ДонНУ ім. Василя Стуса, 2020. Вип. 40. Т. 2. С. 33–40.

Граматичні особливості перекладу з німецької мови

1. Тупиця О. Ю. Граматичні проблеми перекладу з німецької мови: підручник для студентів спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» освітнього рівня Бакалавр. *Grammatische Probleme der deutsch-ukrainischen Übersetzung: підручник*. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2023. 118 с.
2. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова): підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
3. Практична граматики німецької мови – початковий курс: навч. посіб. для студ. екон. спец.: / [М. М. Гавриш, О. П. Дмитренко, Л. М. Курченко та ін.] К.: КНЕУ, 2015. 138 с.
4. Тупиця О. Ю. Практичний курс другої іноземної мови та перекладу (німецька) // Сучасні питання філології: теоретична та прикладна лінгвістика: колект. монографія. Полт. ін-т економіки і права ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»; ред. колег. Н. Рябокін (голова), Л. Данилюк, Н. Мякушко та ін. Полтава : ППЕП, 2021. С. 224–264.
5. Tupytsya Oleksandr. Deutsch. Gesprochene Sprache. Mittelstufe. Німецька мова. Розмовна мова. Середній рівень. GlobeEdit : International Book Market Service Ltd, 2018. 152 S.

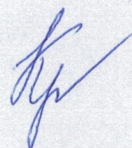
Розробник:

В. о. завідувача кафедри
германської філології та перекладу,
кандидат філологічних наук, доцент

Катерина ПАЛІЙ

Гарант освітньої програми
В11 «Філологія»,
доктор філологічних наук,
професор

Тетяна КУШНІРОВА

7. Лексема *ultra* належить до _____ рівня стратифікації мовних одиниць.

- а) лексичного   б) морфологічного   в) синтаксичного

8. Послідовний переклад передбачає

- а) аудіювання й говоріння
б) аудіювання й письмо
в) аудіювання, читання й говоріння

9. _____ значення слова є конкретним, визначає загальне логічне поняття, що міститься в слові.

- а) Денотативне   б) Конотативне   в) Граматичне

10. Оберіть із наведених нижче лексем ту, що НЕ перекладається калькуванням повністю або частково.

- а) Ivory Coast   б) Great Britain   в) Salt Lake City

11. Мовні одиниці *complexion*, *compositor*, *actual* відносяться до

- а) інтернаціоналізмів
б) «хибних друзів перекладача»
в) безеквівалентної лексики

12. До власне граматичних трансформацій НЕ відноситься

- а) об'єднання речень
б) морфологічні заміни
в) антонімічний переклад

13. Переклад, здійснений на більш низькому рівні, ніж той, який є достатнім для передачі незмінним плану змісту оригіналу при дотриманні норм мови перекладу, називається

- а) наближеним перекладом
б) описовим перекладом
в) буквальним перекладом

14. “H₂O – вода” – це приклад:

- а) внутрішньомовного перекладу
б) міжмовного перекладу
в) міжсеміотичного перекладу

15. Через адаптоване транскодування відтворюється в українській мові англійське слово _____.

- а) summit   б) biologist   в) student

16. До часткових інтернаціоналізмів серед перелічених слід віднести лексему

- [illegible]

17. Термін «тлумачення» (*interpretation*) НЕ означає

- а) роз'яснення
- б) відтворення змісту тексту оригіналу мовою перекладу в усній формі
- в) відтворення змісту тексту оригіналу мовою перекладу в письмовій формі

18. Який із перелічених нижче способів є небажаним при перекладі художніх текстів?

- а) описовий переклад   б) транскрипція   в) калькування

19. Англомовний термін *source language* в перекладознавстві має український еквівалент

- а) мова перекладу   б) мова оригіналу   в) джерело мови

20. Перекладацька трансформація, що передбачає зміну розташування мовних елементів в тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу, це

- а) заміна   б) опущення   в) перестановка

II. Choose the correct answer:

21. The lowest degree of semantic similarity between source language and target language is typical of the following level of translation equivalence:

- a) the level of the purpose of communication
б) the level of the identification of the situation
в) the level of word semantics

22. The analysis of semantic ties between the components of multi-member technical terms with linear semantic relationship should be carried out

- a) from the beginning to the end
 б) from the end to the beginning
 в) direction doesn't matter

23. Choose the correct translation of the sentence: *This chapter summarizes the major results of the study.*

- а) Цей розділ підсумовує головні результати дослідження.
б) Головні результати дослідження підсумовуються у цьому розділі.
в) У цьому розділі підсумовуються головні результати дослідження.

24. Which of the following English sentences must be translated with the help of grammatical substitution (namely, change of the part of speech reference)?

- a) *I am a very rapid packer.*
b) *He was shown into the drawing-room.*

в) *This requires a much higher speed.*

25. Choose the right definition for the following pairs of words:

complexion – *комплексія*, *data* – *дата*, *actual* – *актуальний*

a) the words similar in form but completely different in meaning

б) the words with different semantic range

в) the words with the same meaning

26. Such words in English as *buzz*, *bang*, *cuckoo* and *дзижчати*, *цвірічати*, *гелгати* in Ukrainian are

a) semantically motivated

б) morphologically motivated

в) phonetically motivated

27. Which of the examples below requires the change of word order in translation?

a) *He is a poor swimmer.*

б) *This definitely makes sense.*

в) *A number of arguments can be given in support of this claim.*

28. Attributive group *a sound sleeper* should be translated

a) beginning with the head noun

б) beginning with the adjunct

в) in a descriptive way

29. Identify translation method used in the following case: *He was too weak.* – ‘*Сили йому бракувало*’?

a) Antonymic translation.

б) Descriptive translation.

в) Word for word translation.

30. One of the sets of attributive groups given below can be translated beginning either with the head noun or with the adjunct. Choose it.

a) policy change, board members

б) student groups, currency reform

в) profits drive, anti-market rally

III. Wählen Sie die richtige Antwort:

Wählen Sie die richtige Antwort entsprechend der Übersetzung:

31. Ich _____ mit dem neuen Kollegen nicht zusammenarbeiten. – ‘Мені не подобається працювати з новим колегою’.

a) mag

б) soll

в) kann

32. Viele Leute _____ nicht schwimmen. – ‘Багато людей не вміють плавати’.

- a) wollen
- б) sollen
- в) können

33. Hier _____ man nicht rauchen. – ‘Тут заборонено палити’.

- a) kann
- б) darf
- в) will

34. Ich werde den Schaden ausbessern _____. – ‘Я відремонтую пошкодження’.

- a) lassen
- б) machen
- в) können

35. Die Kölner Universität _____ 1388 gegründet. – ‘Кельнський університет був заснований у 1388 році’.

- a) hat
- б) wurde
- в) sein

Ersetzen Sie den Ausdruck entsprechend der Übersetzung:

36. Der Fehler kann nicht korrigiert werden. – ‘Помилку неможливо виправити’.

- a) Der Fehler ist falsch.
- б) Der Fehler ist nicht zu korrigieren.
- в) Ich korrigiere nicht.

37. Die Krankheit kann nicht geheilt werden. – ‘Хвороба не піддається лікуванню’.

- a) Der Krankheit ist schwer.
- б) Der Krankheit lässt sich nicht heilen.
- в) Ich kann mich nicht heilen.

38. Die Bank ist immer noch geschlossen. – ‘Банк досі зачинений’.

- a) Die Bank bleibt immer noch geschlossen.
- б) Die Bank schließt man immer.
- в) Die Bank hat er geschlossen.

39. Wenn man selbst nichts tut, lässt sich leicht Kritik äußern. – ‘Якщо сам нічого не робиш, легко критикувати’.

- a) Wenn man selbst nichts tut, so äußerst du leicht Kritik.
- б) Wenn du Kritik äußerst, machst du nichts.
- в) Wenn man selbst nichts tut, kann man leicht Kritik äußern.

40. Mir ist zum Geburtstag überhaupt nichts geschenkt worden. – ‘Мені нічого не подарували на день народження’.

a) Ich habe zum Geburtstag kein Geschenk bekommen.

б) Mir gefällt mein Geschenk nicht.

в) Mir schenkt man das zum Geburtstag.

Додаток Б

Таблиця переведення тестових балів предметних тестів ЄФВВ для вступу
для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7 до шкали 100 – 200

ТЕСТОВИЙ БАЛ	БАЛ ЗА ШКАЛОЮ 100–200	ТЕСТОВИЙ БАЛ	БАЛ ЗА ШКАЛОЮ 100–200	ТЕСТОВИЙ БАЛ	БАЛ ЗА ШКАЛОЮ 100–200
35	100	71	148	107	183,5
36	101	72	149	108	184
37	102	73	150	109	184,5
38	103	74	151	110	185
39	104	75	152	111	185,5
40	105	76	153	112	186
41	106	77	154	113	186,5
42	107	78	155	114	187
43	108	79	156	115	187,5
44	109	80	157	116	188
45	110	81	158	117	188,5
46	111	82	159	118	189
47	112	83	160	119	189,5
48	113,5	84	161	120	190
49	115	85	162	121	190,5
50	116,5	86	163	122	191
51	118	87	164	123	191,5
52	119,5	88	165	124	192
53	121	89	166	125	192,5
54	122,5	90	167	126	193
55	124	91	168	127	193,5
56	125,5	92	169	128	194
57	127	93	170	129	194,5
58	128,5	94	171	130	195
59	130	95	172	131	195,5
60	131,5	96	173	132	196
61	133	97	174	133	196,5
62	134,5	98	175	134	197
63	136	99	176	135	197,5
64	137,5	100	177	136	198
65	139	101	178	137	198,5
66	140,5	102	179	138	199
67	142	103	180	139	199,5
68	143,5	104	181	140	200
69	145	105	182		
70	146,5	106	183		